

EFE

Condemnats a parlar

Reunió de l'executiva nacional d'Esquerra.

Esquerra va fer famosa la frase "parlant, la gent s'entén". Ara, el diàleg torna a ser cabdal. Els resultats de les eleccions espanyoles (de vuit diputats al Congrés, n'han perdut cinc) els han abocat a un congrés que s'ha de fer al juny. El president del partit, Josep-Lluís Carod-Rovira, i el secretari general, Joan Puigcercós, han començat una batalla pel lideratge, però el debat no es reduirà a una qüestió de noms. La manera com es tanqui aquest congrés serà bàsica per al futur del partit.

El vot de càstig precipita els moviments dins Esquerra

Com és lògic, una formació que acaba de rebre una patacada electoral de la magnitud de la que Esquerra va rebut als comicis del diumenge 9 de març no queda indemne. Els independentistes han acabat el cicle electoral empassant-se pols, després d'una desplomada que els ha fet perdre cinc diputats dels vuit que tenien al Congrés, que, traduït a vots, significa la pèrdua de 350.000 electors. És cert que el context polític del 2008 no ha estat tan favorable als interessos d'Esquerra com el del 2004,

L'ensulsiada electoral d'ERC a les eleccions espanyoles ha disparat els processos interns al partit. La direcció ha decidit d'avançar el congrés, de la tardor al juny. Un debat congressual que, a més dels plantejaments polítics, deixarà veure la pugna, ara ja oberta, entre Carod-Rovira i Puigcercós per a liderar la formació.

Joan Riu, cap de llista d'ERC a les darreres eleccions espanyoles; Joan Puigcercós, ex-conseller de Governació i secretari general del partit; i Josep-Lluís Carod-Rovira, vice-president del govern català i president d'ERC.

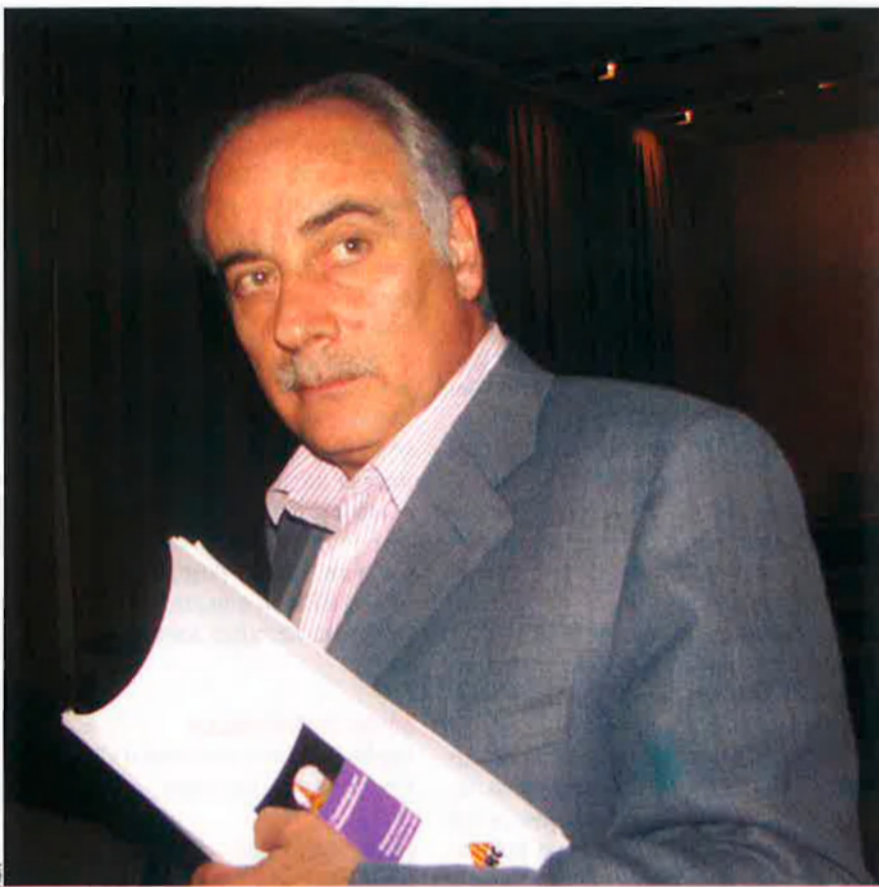
però també és evident que una pèrdua de suport electoral com aquesta no s'explica per un canvi de context ni per la pressió d'un bipartidisme que, aquests darrers comicis espanyols, ha estat molt intens.

La formació ha assumit aquest resultat, des d'un primer moment, com un fracàs rotund. Si bé la direcció es feia paga d'un cert retrocés, gairebé ningú no s'imaginava un càstig electoral tan dràstic. I, en correspondència amb un tal fracàs, ja han començat a desfermar-se les primeres conseqüències. D'una banda, l'avançament del congrés de la formació, previst inicialment a la tardor. Dilluns 10 de març, l'endemà de les eleccions, l'executiva d'Esquerra decidia d'avançar aquesta convocatòria al mes de juny, per donar veu, com més aviat millor, a la militància, amb l'objectiu d'analitzar i modificar tots aquells aspectes que es creguin necessaris per a redreçar la situació del partit.

El darrer cicle electoral d'Esquerra ha dibuixat una tendència a la baixa. Va començar amb un retrocés a les eleccions al Parlament de Catalunya, que els va fer perdre 3 escons dels 24 aconseguits el 2003. També es va fer evident aquesta tendència minvant a les municipals de l'any passat, quan van perdre 80.000 vots, tot i augmentar el nombre de regidors. Especialment significativa va ser la sagnia de prop de 40.000 vots a la ciutat de Barcelona, dels més de 90.000 que hi tenia, i la pèrdua del cinquè regidor. Precisament, arran d'aquells resultats, el grup municipal dels independentistes, encapçalat per Jordi Portabella, va decidir de no renovar l'acord tripartit al govern de l'Ajuntament de Barcelona, i romandre a l'oposició.

Després d'una etapa de creixement espectacular al tombant de segle, la formació independentista ha vist com en un cicle electoral aquest creixement s'estroncava. Amb la paradoxa que s'ha produït just quan nombroses enquestes indiquen que les tesis independentistes van a l'alça entre la ciutadania de Catalunya.

Tot això, doncs, constitueix la reflexió necessària que la formació vol afrontar com més aviat millor i que explica l'avançament del congrés.

L'ex-conseller de Governació Joan Carretero, líder de Reagrupament.cat. Aquests dies es definirà l'estratègia del corrent crític amb vista al congrés d'ERC.

La lluita pel lideratge. Però el resultat del 9 de març també ha desfermat la pugna pel lideratge de la formació entre el president, Josep Lluís Carod-Rovira, i el secretari general, Joan Puigcercós. Aquesta batalla havia anat quedant ajornada, tot esperant de cloure el cicle electoral. I dins el partit tothom tenia coll avall que no començaria obertament fins passades les eleccions espanyoles. Tal dit, tal fet. No van passar ni 24 hores de les eleccions a les Corts espanyoles, que es va desfermar obertament aquesta pugna.

La decisió de Joan Puigcercós de sortir del govern per mirar de posar ordre a la formació i encarar el congrés ha estat interpretada per alguns sectors de la formació com un gest personal per a guanyar protagonisme polític des de fora del govern. Justament en aquests termes es va expressar el president d'ERC i vice-president del govern de la Generalitat, Josep Lluís Carod-Rovira, en una entrevista a TV3, dimarts al matí, l'endemà del dia que s'havia

fet públic que Puigcercós plegava del govern. Les declaracions van deixar clar que la lluita ja havia començat del tot.

Però aquest enfrontament de lideratges va més enllà i té un punt candent. Cap dels dos sectors no tanca la porta a temptejar possibilitats d'acords d'unitat. Sigui com sigui, el principal escull de l'acord està en el calendari i la distribució de papers entre tots dos dirigents. Ho va deixar clar el conseller d'Innovació, Universitats i Empresa, Josep Huguet, quan apostava obertament per mantenir l'actual president de la formació, però amb un paper més d'ideòleg, i situar l'actual secretari general, Joan Puigcercós, com a cap de llista a les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya. Per tant, en la pugna de lideratges, hi ha de fons la lluita per a encapçalar la formació a les eleccions catalanes.

Aquesta, precisament, és una qüestió que la formació haurà de pensar com resol. El congrés no és on es debaten

OPINIÓ

JOAN TARDÀ

Diputat d'ERC al Congrés de Diputats

Ara hauríem d'evitar de confondre l'anècdota amb la categoria. Qui comanda, malgrat la importància dels noms –Carod i Puigcercós–, és l'anècdota. Allò que importa és el projec-

te. I aquests resultats, que són dolents, tenen una anàlisi positiva. Han demostrat que entre l'independentisme i l'autonomisme no hi ha un mur. De manera que l'independentisme ha esdevingut tan normal que arriba un moment que pot passar que gent sobiranista voti els socialistes.

La qual cosa no vol dir amagar el cap sota l'ala. Però tot és susceptible de recuperació. L'independentisme ja no és a la trinxera. És una opció política normal de govern, que lluita colze a colze, per guanyar la centralitat.

De tota manera, a l'ADN d'ERC hi ha tres pilars que el fan combatiu: l'independentisme, el republicanisme i l'esquerranisme. Inevitablement, això sempre el situa en l'escenari de la tensió democràtica amb Espanya i els poders establerts.

La gran operació d'ERC és com continua essent allò que ja hem començat a ser, un partit de govern, i com continua essent un partit de combat. Al capda-

vall volem trencar l'estat, posar fi a la corona borbònica i més justícia social. Amb aquests objectius, és normal que l'establishment no ens aplaudeixi.

Si ara Puigcercós reforça l'acció del partit i Carod-Rovira, la de govern, podem fer un debat congressual més endreçat i òptim, i després la militància ja escollirà.

Però, sigui com sigui, Esquerra Republicana ha ser molt polièdrica per a esdevenir un projecte on es puguin sentir còmodes moltes sensibilitats esquerranes. Per tant, no hem d'anar a restar i excloure, Carod, Puigcercós, Carretero hi han de tenir cabuda. La dificultat és trobar les fórmules adients.

JORDI PORTABELLA

President del grup municipal d'ERC a l'Ajuntament de Barcelona

El debat sobre els noms ha de quedar en un segon terme. La reflexió important és per què no hem sabut mantenir l'electorat. Això vol dir que hem de saber trobar la dife-

rència que hi ha entre allò que espera la gent que ens vota i allò que retornem als nostres votants. Això, des de la perspectiva ideològica. Després hi ha els aspectes referits a la imatge gene-

ral del partit. Vol dir que tenim, no tan sols un problema de comunicació, sinó un problema d'estabilitat, de fiabilitat, de rigor i de seriositat. I això és la cosa més important. El debat de noms, ara, és secundari. Perquè en realitat allò que es disputen és qui serà el cap de llista. I, guanyi qui guanyi, guanyarà per poc; per tant, l'altre mantindrà les esperances de ser cap de llista fins que no arribi el procés de l'elecció del cap de llista, un any abans de les eleccions. Això ens porta a un període massa de llarg de disputes internes que no ens podem permetre.

MARINA LLANSANA

Portaveu d'ERC

La nit electoral Esquerra va fer un gest d'honestetat política: admetre que els resultats eren dolents i no eren els que volíem. Això hauria de ser admès així.

Tots els partits polítics haurien de ser capaços d'interpretar un mal resultat. Però això no és una crisi. La crisi seria que després d'un revés electoral ningú no fes res, i no ha estat aquest el cas.

ERC és un partit amb una tradició democràtica interna molt forta, capaç de posar en comú diverses visions i

i es trien els candidats. La selecció de candidats és prevista a través d'un procés electoral de sufragi universal entre la militància, uns quants mesos abans de les eleccions al Parlament, inicialment el 2011. De manera que si aquest punt continua pendent després del congrés la tensió interna es pot allargar dos anys més, fins que no s'arribi a l'elecció de candidats. D'aquí ve que, més enllà dels debats estratègics, la formació també haurà d'afrontar d'una manera o d'una altra un debat paral·lel, amb l'objectiu de pactar un calendari que resolgui aquest punt candent de l'agenda del

partit, si no vol tancar en fals la pugna interna.

Els crítics. Tant al debat congressual estratègic com al de lideratges caldrà observar el paper dels sectors crítics, el de Reagrupament.cat, impulsat per l'ex-conseller de Governació del primer tripartit, Joan Carretero, i el d'Esquerra Independentista, encapçalat pel diputat al parlament Uriel Bertran. De moment, el corrent més impetuós pel que fa a la reacció pels mals resultats electorals ha estat el d'Uriel Bertran. Esquerra Independentista, la nit de les

eleccions mateix, quan les primeres dades de l'escrutini ja anunciaven el daltabaix, va enviar un comunicat als mitjans de comunicació anunciant que "les eleccions espanyoles certifiquen el final d'un cicle del catalanisme i la necessitat d'un canvi a ERC", i parlava així mateix de "la defunció d'una etapa marcada pel pactisme a la baixa amb Espanya i el peix el cove, que ja es va comprovar amb l'elaboració i les retallades de l'Estatut del 2006". El comunicat remarca que l'any 2003, Esquerra s'havia marcat com a objectiu aconseguir "un milió de vots i, en

projectes polítics. Per això hem obert una nova etapa de debat amb vista al procés congressual. Per això és important d'obrir un procés de debat, amb serenor, que ens permeti d'analitzar aquesta pèrdua de vuit diputats a tres.

Aquestes setmanes que falten fins al congrés, el debat ha de ser serè, sense retrets personals, i hem de ser capaços de fer una reflexió conjunta que no tan sols no debiliti el partit, sinó que l'enforteixi. A ERC, tothom hi és necessari. Per tant, passi què passi, al congrés tothom hi ha de ser representat, totes les opinions, especialment la d'aquelles persones que els darrers anys, a través de l'experiència, puguin millorar el partit.

Segurament haurem de replantejar-nos si el partit, tal com és ara, és una eina prou vàlida per al projecte independentista.

Tenim una responsabilitat molt gran, som l'única eina política que té l'independentisme de la nació catalana. Per tant, haurem de reflexionar i prendre decisions importants sobre la manera d'organitzar-nos i de fer política. Potser ens hem quedat en formes antigues de fer política. Caldrà defensar aquesta eina que es diu ERC.

Compartim el mateix projecte polític. La diferència està només en la manera d'arribar-hi, o en decisions quotidianes. Diferències ideològiques profundes, no n'hi ha.

canvi, hem perdut centenars de milers de vots dilapidant un important capital polític". La nota de premsa també remarcava que "l'independentisme creix i Esquerra baixa", i que l'objectiu d'anar atraient vots provinents del PSC no tan sols no s'ha assolit, sinó que s'ha provocat l'efecte contrari. Finalment, anunciaven la presentació d'una "candidatura de canvi al proper congrés". Una candidatura que podria pretendre d'encimbellar Bertran a la secretaria general de la formació, si aconseguix la complicitat de prou sectors.

PERE ARAGONÈS

Ex-portaveu nacional de les JERC i diputat al Parlament de Catalunya

El que cal es definir projecte. El projecte per a l'etapa que es va iniciar el 1996 cal, no replantejar-lo, però sí reformular-lo, adaptar-lo a una realitat i a un partit molt diferents.

Això vol dir un model intern d'organització adaptat als canvis que hem fet com a partit, i als canvis de la societat. Tot això tenint en compte el treball en xarxa amb la societat.

Ara l'independentisme no és una força que pugui funcionar a base declaracions, sinó que és una realitat potent amb capacitat de canviar les coses. Per això requereix aquesta reflexió sobre com organitzar-nos. En aquest procés no hem tingut temps, ni l'espai de reflexió necessari, per adaptar el projecte polític a la nova realitat del país, de la qual formem part -molt més que abans, quan l'independentisme era testimonial. I no hem tingut temps perquè els darrers quatre anys hi ha hagut sis convocatòries electorals. Ara tenim el temps i, a més a més, ho hem de fer. I això s'ha d'abordar des de la responsabilitat, que no vol dir tocar coses i no fer canvis.

Més contemporitzadora ha estat la reacció del sector Reagrupament.cat. Els impulsors d'aquest corrent crític encara no han fet pública cap reacció oficial. Ben aviat s'han de reunir per decidir de quina manera plantegen la seva participació en el procés congressual, tot i que ja fa temps que han deixat clara la voluntat de presentar una alternativa a la direcció. Reconeixen que la direcció actual ha fet d'ERC una força central de la política catalana, però consideren que hi cal una renovació que permeti de superar l'estancament i la decadència a la qual, a parer seu, pot

dur la línia política i estratègica defensada pels actuals dirigents republicans, que consideren responsables, tots sense excepcions, de la situació actual.

Compromís amb el govern. Malgrat el debat intern, sembla que majoritàriament és compartida la necessitat de mantenir els acords de govern a la Generalitat de Catalunya. Els dos líders principals, com tampoc la resta de la direcció, no preveuen en cap cas el trencament del tripartit. Comparteixen que l'estratègia seguida és adequada, tot i que és evident que necessita ajustos. Una correcció seria reforçar l'acció política del partit, com a element de connexió amb els sectors socials susceptibles de complicitats amb el projecte polític defensat per ERC.

Ni tan sols Esquerra Independentista no planteja un canvi estratègic de fons, sinó la revisió dels acords polítics que van donar lloc al segon govern tripartit.

En aquest sentit, el sector més contundent en l'anàlisi crítica és Reagrupament.cat. Ells sí que defensen la necessitat d'un canvi estratègic que doni prioritat a l'eix polític nacional per davant del social.

Un altre dels debats que afrontarà el congrés dels independentistes és el de les reformes organitzatives que permetin de millorar la representació de tota la militància, mitjançant noves fórmules de participació. De tota manera, difícilment es repetirà l'intent, que fa uns quants anys que va pretendre la direcció, de canviar el model assembleari.

Esquerra va experimentar un creixement important a final dels anys 90 i començament d'aquesta dècada. Un creixement que el darrer cicle electoral ha corregit a la baixa. Malgrat tot, continua representant un sector polític important. A diferència de crisis anteriors, ara com ara, de perill d'una escissió -amb una llarga tradició dins d'aquesta formació-, no n'hi ha. El risc és que, depèn quin camí agafin els esdeveniments aquests mesos vinents, és pot reforçar el paper de la formació o bé es poden acabar dilapidant els èxits que havia obtingut fins el 2004.

Enric Rimbau